

BẢN YÊU CẦU CÔNG VIỆC

1. Tên hoạt động: Xây dựng phim về tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới

Mã hoạt động: 1.1.2.7.2

2. Cơ sở xây dựng bản yêu cầu công việc:

Sử dụng thuốc lá gây ra gánh nặng về bệnh tật, tử vong và kinh tế không chỉ với người sử dụng mà còn với cả gia đình và toàn xã hội. Theo Tổ chức Y tế thế giới¹, hút thuốc lá gây ra nhiều bệnh mạn tính và nan y và là nguyên nhân gây tử vong hàng đầu mà có thể phòng tránh được. Trong khói thuốc có khoảng 7.000 chất hóa học, trong đó có 69 chất gây ung thư và là nguyên nhân gây ra 25 nhóm bệnh khác nhau, bao gồm 11 loại ung thư, các bệnh tim mạch, các bệnh về hô hấp và ảnh hưởng sức khỏe sinh sản của cả nam và nữ giới. Ước tính cứ 2 người hút thuốc lá thì có 1 người sẽ chết sớm, trong đó 1/2 số ca tử vong xảy ra ở tuổi trung niên (39-65 tuổi), trung bình làm mất đi từ 20 đến 25 năm thời gian làm việc. Sử dụng thuốc lá gây 8 triệu ca tử vong mỗi năm trên thế giới.

Bên cạnh các tác hại về sức khỏe, sử dụng thuốc lá còn gây tổn thất về kinh tế đối với các cá nhân, gia đình và xã hội, bao gồm chi tiêu cho hút thuốc, chi phí cho khám, điều trị bệnh liên quan đến hút thuốc, giảm sút/mất khả năng lao động vì ốm đau và tử vong sớm, gây cháy nổ. Theo ước tính của Tổ chức Y tế Thế giới, tổn thất kinh tế toàn cầu do thuốc lá gây ra mỗi năm là 1.400 tỷ đô la Mỹ.

Thuốc lá cũng là nguyên nhân làm cho rừng bị tàn phá và ô nhiễm môi trường. Hàng năm có khoảng 5% diện tích rừng bị phá để trồng cây thuốc lá cũng như lấy gỗ để sấy thuốc lá. Ước tính mỗi năm cần 18 tỷ cây xanh để làm củi sấy thuốc lá. Việc sử dụng thuốc lá thải ra môi trường mỗi năm khoảng từ 3.000 đến 6.000 tấn formaldehyde, từ 12.000 đến 47.000 tấn nicotine và từ 300 đến 600 triệu kg chất thải độc hại của các mẫu thuốc lá.²

Tại Việt Nam, ước tính mỗi năm thuốc lá gây ra hàng trăm nghìn ca bệnh mãn tính và cướp đi sinh mạng của hơn 40.000 người. Con số tử vong do thuốc lá ước tính sẽ tăng lên thành 70.000 ca mỗi năm vào năm 2030 nếu các biện pháp phòng chống tác hại thuốc lá hiệu quả không được thực hiện.³ Tổn thất kinh tế do 5 nhóm bệnh chính liên quan tới thuốc lá (ung thư phổi, ung thư đường tiêu hóa - hô hấp trên, bệnh phổi tắc nghẽn mãn tính, nhồi máu cơ tim, đột quỵ) ước tính đã gây ra con số tổn thất lên tới 1% GDP của nước ta.⁴

¹ <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1359088/retrieve>

² <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/255574/9789241512497-eng.pdf>

³ Lyvy DT, Bales S, Lam NT, Nikolayev L. The role of public policies in reducing smoking and deaths caused by smoking in Vietnam: results from the Vietnam tobacco policy simulation model. *Soc Sci Med.* 2006;62(7):1819-1830. 10.1016/j.socscimed.2005.08.043

⁴ Hoang Anh PT, Thu LT, Ross H, et al Direct and indirect costs of smoking in Vietnam *Tobacco Control* 2016;25:96-100.

Những năm gần đây, tại Việt Nam xuất hiện nhiều sản phẩm được gọi là thuốc lá điện tử (Electronic Nicotine Delivery - ENDS), thuốc lá nung nóng (Heated Tobacco Product - HTPs) và shisha. Các sản phẩm này hiện nay chưa được phép nhập khẩu, kinh doanh và lưu hành tại thị trường trong nước, tuy nhiên việc mua bán, quảng cáo đang diễn ra phổ biến, đặc biệt trên môi trường mạng internet. Các sản phẩm này được thiết kế đa dạng với nhiều kiểu dáng và nhiều hương vị rất hấp dẫn với giới trẻ. Điều này dẫn đến việc sử dụng thuốc lá điện tử đang có xu hướng gia tăng nhanh tại nước ta, đặc biệt trong lứa tuổi học sinh. Theo Điều tra năm 2019 của Tổ chức Y tế thế giới, tỷ lệ sử dụng thuốc lá điện tử trong học sinh 15-17 tuổi tại Việt Nam là 2,6%. Điều tra tình hình sử dụng thuốc lá trong học sinh năm 2022 cho thấy tỷ lệ sử dụng thuốc lá điện tử học sinh độ tuổi 13 -15 là 3,5%.

Để tăng cường truyền thông PCTH của thuốc lá và có thêm tư liệu hỗ trợ các cơ quan, đơn vị trong công tác truyền thông, Quỹ PCTH thuốc lá xây dựng 01 phim tài liệu về tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới (thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, shisha).

3. Mục tiêu hoạt động:

Sản xuất 01 bộ phim tài liệu về tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới (thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng) đối với sức khỏe, kinh tế và môi trường với mục tiêu nâng cao nhận thức cho mọi người về tác hại của việc sử dụng thuốc lá, các sản phẩm thuốc lá mới; khuyến nghị những biện pháp kịp thời trong phòng, chống tác hại của thuốc lá, đặc biệt là nhằm ngăn chặn các sản phẩm thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, shisha và các sản phẩm thuốc lá mới khác trong cộng đồng.

4. Yêu cầu: Xây dựng kịch bản chi tiết và tổ chức sản xuất phim theo các nội dung:

- Phần tác hại của việc sử dụng thuốc lá điều thông thường:

Các thành phần độc hại trong khói thuốc và cơ chế gây bệnh từ các thành phần độc hại trong khói thuốc.

Các bệnh do hút thuốc lá chủ động: ung thư, tim mạch, hô hấp, sức khỏe sinh sản. Các bệnh do hút thuốc lá thụ động: ảnh hưởng tới phụ nữ, trẻ em.

Tác hại của sử dụng thuốc lá tới kinh tế, xã hội, môi trường: thiệt hại kinh tế đối với người hút, với gia đình họ và thiệt hại trên bình diện quốc gia. Các tổn thất do ốm đau, do mất khả năng lao động, do tử vong vì các bệnh liên quan đến sử dụng thuốc lá.

Tình hình sử dụng thuốc lá, thực trạng bệnh tật và tử vong do sử dụng thuốc lá trên thế giới và tại Việt Nam.

- Phần tác hại của thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng.

Thực trạng sử dụng thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng. Thực trạng các ca ngộ độc do sử dụng thuốc lá điện tử ghi nhận tại Việt Nam.

Các chất độc hại trong thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng.

Tác hại đối với sức khỏe: nghiện nicotine; đột quỵ và bệnh tim mạch, tổn thương phổi...

Thuốc lá điện tử gây ảnh hưởng lớn đến giới trẻ, đặc biệt là trẻ em.

Tác hại với những người xung quanh khi tiếp xúc với sol (khí) của thuốc lá điện tử.

Kinh nghiệm của các nước về quản lý thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng.
Khuyến nghị chính sách tại Việt Nam.

Dự kiến đối tượng phỏng vấn: các chuyên gia y tế và chuyên gia trong các lĩnh vực liên quan, các nhà hoạch định chính sách, người bệnh, người nhà người bệnh, người dân.

Yêu cầu kỹ thuật.

- Thể loại: phim tài liệu.
- Thời lượng: thời lượng phim từ 25-30 phút.
- Chất lượng: Chất lượng hình ảnh sắc nét, âm thanh rõ ràng, đủ tiêu chuẩn phát sóng trên Đài truyền hình Việt Nam.
- Ngôn ngữ: giọng đọc Tiếng Việt và chạy phụ đề Tiếng Anh
- Thời gian thực hiện: 01 tháng

5. Yêu cầu về năng lực của đơn vị thực hiện:

- Có kỹ thuật và kinh nghiệm thực hiện các phim tài liệu
- Có đủ nhân lực với chuyên môn vững, thiết bị quay và dựng hiện đại, đảm bảo chất lượng sản phẩm

6. Nhiệm vụ của bên thực hiện:

- Xây dựng đề cương và kịch bản chi tiết của phim; kế hoạch thực hiện.
- Sản xuất 01 bộ phim tài liệu về về tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới.
- Làm việc chặt chẽ với Quỹ PCTH của thuốc lá trong quá trình thực hiện để đảm bảo thời gian và đầu ra của hoạt động.
- Tổ chức các cuộc họp thông qua kịch bản và duyệt phim.
- Không nhận tài trợ trực tiếp hay gián tiếp từ các công ty thuốc lá.
- Tham dự thầu theo đúng quy định
- Nội dung yêu cầu báo giá: Báo giá ghi rõ: Nơi nhận báo giá: Quỹ PCTH thuốc lá – tầng 5 Toà nhà Toserco, số 273 Kim mã, Ba đình, Hà Nội. Ngày, tháng, năm của báo giá. Thời hạn hiệu lực của báo giá. Nội dung: Báo giá sản xuất phim tư liệu về tác hại của thuốc lá. Giá trong báo giá đã bao gồm thuế và chi phí liên quan

7. Trách nhiệm của bên yêu cầu công việc:

- Theo dõi, giám sát quá trình thực hiện hoạt động theo cam kết;
- Cung cấp các hỗ trợ kỹ thuật cần thiết và phù hợp để đối tác thực hiện hoạt động (các văn bản pháp quy, và Luật liên quan, các văn bản, quyết định của Quỹ, công văn hỗ trợ, phối hợp hoạt động với các đơn vị bộ ngành, tỉnh, thành, các hình ảnh hoạt động...).
- Duyệt kịch bản và nghiệm thu phim.

8. Các phương pháp gợi ý cần áp dụng

- Thảo luận với cán bộ Quỹ PCTH thuốc lá về nội dung, yêu cầu của phim. Tham khảo các báo cáo, tài liệu về tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới. Trao đổi với các chuyên gia y tế về tình hình khám, chữa, điều trị các bệnh liên quan đến thuốc lá, các ca ngộ độc liên quan đến thuốc lá mới.

- Làm việc với các chuyên gia truyền thông trong nước và quốc tế về PCTH thuốc lá để xin ý kiến xây dựng, hoàn thiện kịch bản phim.

- Liên hệ với các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan, các chuyên gia y tế, các nhà hoạch định chính sách để phỏng vấn, ghi hình

9. Các nội dung khác:

Phim thuộc bản quyền của Quỹ PCTH của thuốc lá, Bộ Y tế .

GIÁM ĐỐC

Lương Ngọc Khuê